

BOSCHGROND EN WITTE ELS

door B. STOFFEL.

Naar aanleiding van het artikel van den heer P. L. Duinker over witten els in no. 4 van dit tijdschrift, zou ik gaarne eenige opmerkingen maken.

De heer Duinker schrijft dat hij mijn opvatting niet deelt n.l. dat grond ongeschikt is voor boschbouw indien witte els er niet kan groeien. De els toch stelt speciale, maar geen hooge eischen aan den grond. Zooals het er staat geef ik den heer Duinker gelijk en voel volkomen dat ik mijn gedachtengang onvoldoende heb weergegeven.

Ik heb geschreven dat het er niet op aankomt hoe de grondverbetering tot stand komt, lupinen-voorbouw, of landbouw-gewassen met bemesting, of nog andere hulpmiddelen, maar zoolang de els niet wil groeien, moet men het boschplantsoen achterwege laten.

Nu schrijft de heer Duinker dat met een gift van 500 K.G. slakkenmeel en 5 karren entaarde per ha goede resultaten zijn verkregen met lupinenzaaiing en daarna gevolgd elsplanting. Welnu, dit is dan één der hulpmiddelen om els te doen groeien.

En nu is mijn ervaring deze, dat overal waar elshout een normalen groei vertoont en eenige jaren lang blad heeft gestrooid, het begin van goede boschgrondvorming aanwezig is, waar iedere houtsoort groeien kan.

Onder elshout groeit geen heide of andere zure plantengroei en tusschen elshout kan iedere houtsoort worden aangeplant, het is dan slechts een kwestie van de regeling van het licht, zooals de heer Duinker zich uitdrukt.

Op armen zandgrond zullen slechts de minst eischende naaldhoutsoorten voldoening geven en loofhout alleen als vulling en drijfhout dienst kunnen doen.

In den goeden boschgrond ontbreekt het begeerde bacteriënleven nergens, en als leerling van van Schermbekken ik zoo doordrongen van de groote beteekenis voor het bosch van dien werkzamen grond, dat ik mij niet kan voorstellen dat boschbouwers deze kwestie anders kunnen zien.

In onze oudere grove-dennenbosschen waar men douglas, larix, picea en abies, als onderplanting uitpoot, moet tegelijkertijd de zure bodembedekking (rohhumus) in boschgrond veranderd worden en dikwijls is dit verre van gemakkelijk.

De geweldig dikke laag rohhumus waarover Dr. Erdmann meermalen geschreven heeft, komt in ons land in de bosschen niet voor en ik kan er mij ook niet in verdiepen

wat wij daartegen anders zouden moeten doen dan haar uit het bosch verwijderen. Meermalen heb ik het zure gronddek op rillen laten leggen en de onderplanting in den zuiver mineralen grond gepoot. Een of twee jaar daarna als de rillen niet weer begroeid zijn, worden deze weer uitgestrooid.

Wat de heer Duinker schrijft over den els in de boschwachterij Chaam, geeft precies mijn zienswijze weer. De meening van van Schermbeek dringt langzaam maar zeker als de zuurdeesem door, overal waar boschbouwers hun ervaring in toepassing brengen.

In de groote Europeesche laagvlakte tusschen Weichsel en Schelde werd in vóór-historische tijden, het heidelandschap slechts in de stroomgebieden der rivieren onderbroken door bosch. Dit bosch hebben de menschen grootendeels geveld en akkers en weiland zijn in de plaats gekomen. In later jaren wenschten de menschen weer boomgroei en werd het heideveld voor dat doel beplant; maar tot op heden zijn de menschen zoekende naar een afdoende wijze om dit voor boschbouw minder gunstige terrein te beboschen.

Iedere handeling die bij deze poging niet tot resultaat heeft dat de heidegroei verdwijnt, moet als een mislukking beschouwd worden. Uit dit gezichtspunt moet men ook het zuivere grove-dennenbosch beschouwen, waar de heide altijd terugkomt als onderplanting en bladstrooiing uitblijven. De kern van onze boschbouwkennis ligt niet in grondbewerking door machines, of het gebruik maken van meststoffen. De ontwikkeling van den boschgrond is het proces dat wij moeten volgen en dat dikwijls een lang tijdperk in beslag neemt, maar deze grond is de eenige bron waaruit nieuw boschleven ontstaan kan.

Van Schermbeek zegt in zijn boek „Het Bosch” op bladz. 131: „zonder ontbindings-bacteriën geen humus, zonder humus geen dierlijk leven in den grond, en zonder dierlijk leven in den grond geen gezonde boschvegetatie”. Zeker, dit weten we allemaal en wat er verder omtrent den aanleg en de ontwikkeling van het grove-dennenbosch op bladz. 154 en 55 gezegd wordt weten wij ook en toch, hoe ontstellend veel vinden wij deze toestanden ook thans 34 jaar nadat van Schermbeek deze dingen schreef nog onveranderd terug.

Van Schermbeek stelde voorop dat iedere ontginning tot bosch, boschgrond moest vormen; wanneer dit niet het geval is, moet de ontginning als een faillure beschouwd worden en dit laatste wordt door veel boschbouwers te weinig overdacht.
